

Sacsejada Cuixart

«Puigdemont i Junqueras poden seguir, però ho han de fer amb una altra mirada; els votants han decidit que cap d'ells ho pot fer sol»

Jordi Cuixart ho deixa. I també Marcel Mauri, que ha estat fins ara vicepresident de l'entitat i que va ser la veu del seu president durant els gairebé quatre anys que va estar-se a la presó. Són dues de les cares del procés, d'un 2017 que es va tancar en fals i que encara remou i commou la política catalana. El nus està lluny de desfer-se. El Madrid de dretes no es mou del *frame* de la repressió; el d'esquerres i les seves terminals catalanes són incapaços d'articular una proposta que generi consens i xuten la pilota endavant tant com poden; i els independentistes ni avancen ni fixen nous objectius. Cuixart deixa la presidència d'Òmnium, la principal entitat cívica i també política del país que en aquests anys s'ha enfortit extraordinàriament, però no se'n va a casa perquè seguirà fent-hi coses. Creu, això sí, que el seu lideratge a l'entitat, marcat per la voluntat de suma i un sobiranisme sense complexos i progressista, ja ha donat de si el que podia.

Els darrers mesos han estat durs. Cuixart ha sortit de la presó amb l'indult del govern espanyol, però sense fer ni un pas enrere en les seves idees -la desobediència i "ho tornarem a fer" que va retronar al Suprem no els ha desat al calaix- i, malgrat tot, ha tastat els efectes nocius que, en el debat públic, provoca la frustració en un sector de l'independentisme. Ha constatat la impossibilitat de refer la unitat interna, i això és el que més pesa. És el motiu pel qual deixa pas i demana que els altres pensin també si convindria fer-ho. No sembla, però, que ni Carles Puigdemont ni Oriol Junqueras s'ho plantegin. També perquè la seva situació personal fruit de la repressió ja ha fet que aflorin nous referents, com el president de la Generalitat, Pere Aragonès, o la del Parlament, Laura Borràs.

Cuixart volia una altra cosa. Buscava que els partits tornessin a la unitat estratègica que va fer possible l'1-O i que, per primer cop, va posar en escac l'immobilisme espanyol. S'esperava que cristal·litzés abans de les eleccions del 14 de febrer i no va poder ser. Ni en la investidura de Pere Aragonès. I tampoc quan es donava per fet que a l'estiu hi hauria algun acord del grup de treball a sis per recompondre l'anomenat l'estat major. Sempre fallava alguna cosa per més ponts i homes bons que intervinguessin.

Ell fins i tot va fer una reivindicació molt clara a la Diada. Però res, no s'ha avançat i els retrets i la competència segueixen imposant-se entre aquests enemics íntims que van retratar en un llibre els meus companys Joan Serra i Oriol March. Els partits són encara incapaços de fer una diagnosi conjunta de què va fallar a la tardor del 2017 i les acusacions de traïció i rendició o bé de relats màgics segueixen a l'ordre del dia. Això fa que es malbaratin i es blasmin, per manca de consens, iniciatives que podrien donar fruits anant a l'una com ara la taula de diàleg amb l'Estat o el Consell per la República.

La majoria de l'independentisme és escassa i la confiança interna, pràcticament inexistent. Cuixart pensa que, com ell, la resta ha de deixar pas. No perquè ho hagin fet malament o no tinguin ja res a aportar. Senzillament perquè, opina, cal una mira no corrompuda, no condicionada pel 2017 i que sigui capaç de trobar camins transitables que permetin marcar i aconseguir objectius comuns. Per mínims que siguin.

Cuixart, que aquest temps ha provat de fer ponts esquivant el sectarisme i el ressentiment d'alguns dels dirigents del procés -només cal submergir-se en piulades de diputats que inverteixen més temps a criticar el company que a construir, en llibres de memòries o en declaracions per constatar-lo-, ha aconseguit que Òmnium no es posés al servei de cap estratègia de partit. Això li ha valgut crítiques que anaven a més i que campanyes com ara la de les *Lluites compartides*, pensada per sumar més voluntats a la causa de la república i a l'amnistia, fossin

ridiculitzades amb ocurrències com ara les "truites compartides" piulades per alguns oportunistes.

Òmnium prova ara una sacsejada per remoure el bloqueig. Puigdemont, Junqueras i altres líders poden seguir, bàsicament perquè així ho volen els militants dels seus partits, que no n'han qüestionat els lideratges. Però és evident que, més enllà de procurar èxits pels seus espais, ho han de fer amb una altra mirada, entre altres coses perquè així ho han volgut els votants que els han dit que cap d'ells ho podrà fer sol.

Les urnes han dit quina és la correlació de forces i s'ha de respectar, però també han dictaminat que, per seguir i per avançar cap a l'estat propi, cal fer-ho junts. I l'experiència d'aquests anys recepta riscos però també rigor i empatia. Això no els ho resoldrà Òmnium, una entitat cultural que en els darrers anys ha hagut de fer política i que ni gestiona un govern ni actua a les cambres legislatives, i tampoc l'ANC o qualsevol altre agent. Tampoc ho farà "el poble" autoorganitzant-se. Ho han de fer ERC, Junts i la CUP. I van tard.